

Turnusseminar 2019

Fysioterapivennen i Barn og Unge Tønsberg kommune
22.10.19 v/ Spesialfysioterapeuter
Sine Johansen og Elsebeth Glad

Disposisjon

- Grunnleggende prinsipper i Fysioterapi til barn
- Samarbeidspartnere
- Fysioterapi i Helsestasjon- 0-5 år
- Fysioterapi i skolehelsetjenesten
6-13
13-16
- Klinikk

Tønsberg kommune

Fysioterapi for barn

- Innbyggertall: ca. 45.000 (55.000 fra 2020)
- Ca. 510 fødsler årlig
- Fysioterapi årsverk, BOU: 5,8 fysioterapeuter(6 p)
- Førskolebarn: 2,4 årsverk
- Skolefysioterapi: 3,2 fra 2018

Forebyggende

Habilitering

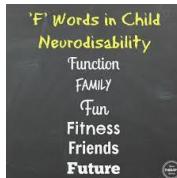
Grunnleggende forhold ved å jobbe med barn med spesielle behov

- Meningsfull, morsom aktivitet for barnet
  - Alltid mestring og deltagelse med andre som hovedmål = LIVSMESTRING
  - Felles målsetning med BARNET og føresatte
  - Veileitung og tiltak iverksetttes dels gjennom andre personer, HVERDAGS- forankret.
  - Prioritering- kortsiktige mål / Energikonsernering

•(Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemmning og helse, WHO 2001)

<https://www.canchild.ca/en/research-in-practice/f-words-in-childhood-disability>

Samarbeid

- Tverrfaglig – MANGE samarbeidspartnere!
  - Individuell plan (IP) - koordinatorrolle
Forskrift om helstøtting og rehabilitering, individuell plan og koordinator, Helse og omsorgsdir. - sept-16. Ny høring 9.11-17
  - Individuell opplæringsplan (IOP) mål for FT del av denne
  - Ansvarsgruppemøter/ IP- møter
  - Prioriteringsnøkkel / kommunens Samarbeidsutvalg
  - Henvisning andre (Manuell terapeut, Psykomotorisk fysioterapeut, Familiehus, Familierråd)

Prioriteringsnøkkel

Fysioterapi i Helsestasjon

- 4 mnd. grupper sammen med helseøster
  - Vurderinger og evt. oppfølging ved skjev nakke, føtter, kroppsasymmetri, forsiktig motorisk utvikling de første leveår
  - Vurderinger som ledd av utredning (neurologisk, ortopedisk, andre utviklingsfortyrrelser)
  - Oppfølging av premature barn
  - Oppfølging av barn med spesielle behov i hjem, barnehage, skole , evt. i helsestasjon.
  - Initiering av ortopediske og tekniske hjelpemidler i samarbeid med ortopeditekniker og barneergoterapeut.
  - Kartlegging av motorikken ved AIMS (Alberta Infant Motor Scale) og M-ABC2 (Movement ABC) i førskolealder

Forts.

- Igangsetting og veiledning på motoriske grupper for grov-, og finmotorikk.
- Formidle ulikt informasjonsmateriell ad. motorikk, hjelpeinstanser og rettigheter
- Undervisning i barnehager, avlastningsbolig, innad i helsestasjon på ulike tema: med. Diagnoser/ tilstander, lungefysio, utvikling grov-, og finmotorikk,
- Munnmotorisk trening/ veiledning i Talk – tools i samarbeid med andre

Fysioterapi i skolehelsetjenesten

Forebyggende

- God skolestart- veiledning til lærer og foresatte på 1. trinn
- "Pauseknappen" barneskole og ungdomsskole
- Temabaserte bidrag på forespørrel for 1. – 10. trinn

Kurativt

- Veiledning og oppfølging av enkeltbarn 1. til 7. trinn
- Igangsetting grov- og finmotoriske grupper
- Gruppefibud «Full fart» kveldstid
- Bassenggruppe for barn med spesielle behov

«PAUSEKNAPPEN»

Hva?

Er det godt for/ effekt

- Redusere, forebygge stress ved å senke puls, dypere pust, muskulær avspenning
- Øke indre ro - «hjernepause» for bedre konsentrasjon og innlæringsevne
- Øke selvfølelse (bevisst egne grenser)
- Bedre arbeidsmiljø, forebygge drop- out
- Forebygge mobbing

Hvorfor?

kunnskapsgrunnlag

- Psykisk stres, spesielt blant jenter
- Psykosomatiske plager

<http://www.ungdata.no/Fylker-og-kommuner/Vestfold/Tønsberg/Tønsberg-2017-Nockeltall-ungdomsskolen>

Ungdata us. 2017, s. 31-34
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5244153/> stress og smerte hos ungdom
- Skolestress

<https://www.utdanningsnytt.no/myheter/aosf/august/skolepress-og-stress-oker-sarlig-blant-jenter/>
- Kroppspres

<http://fysioterapieuten.no/Fag-og-vitenskap/Fagartikler/Fysioterapi-i-skolehelsestjenesten-for-ungdom-perspektiver-og-praksis>
- Gjengpress

https://www.idaten.no/tphd/1097/02_karakterspress_kroppspres_og_gjengpress_fokussgrupper.html

<https://erkennin.no/barn-og-ungdom-psykolog-skole-og-utdanning/2017/09/dette-gjor-elever-stressed-pa-skolen>
- Mobbing

<https://helsedirektoratet.no/Documents/Psykisk%20helse/a-hil-utsatt-for-mobbing---en-kunnskapssummarering-om-kunnskapsutvallet.pdf> & 190 ad. psykosomatiske plager

«FJELLET»

Prøv å ha fokus bare på deg selv og lytt til musikken og historien som jeg vil gi dere nå.
 Gjerne prøv å forestill deg bildene i historien.

Tenk deg et bilde av et vakkert høyt fjell du vet om - eller forestiller deg. Når du koncentrerer deg om bildet av fjellet , legg merke til hvilken form det har, den imponerende fjeltoppen, foten som er plantet i jordskorpen, de slake skrånningene eller de stupbratte fjellsidene. Legg også merke til hvor massivt fjellet er, hvor stort det står, hvor vakkert det er både på langt og nært hold. Skjønnheten som stråler ut, fra formen fjellet har og hvor høyt det stiger opp. Samtidig har «ditt fjell», uansett form eller størrelse, sine egne helt spesielle egenskaper.

Fjellet ditt har kanskje snø på toppen og skogkledde skrånninger. Kanskje forestiller du deg et fjellparti med en eller flere topper eller et høyt fjellmassiv. Det spiller ingen rolle hva det er, så lenge du puster og samtidig ser det for deg, betrakter det og tenker på hvordan ditt fjell ser ut. Når du føler deg klar, kan du prøve å flytte fjellet du ser for deg inn i kroppen slik at kropp og fjell blir ett. Hodet ditt er fjellets topp, skuldrene og armene er fjellsider, baken og bana blir til fjellets fot.

14

Kjenn hvordan kroppen strekker seg mot himmelen. Ryggraden din strekker seg opp fra stolen. Gjør deg selv til et pustende fjell, urokkelig og stille, vær bare deg selv – uten ord og forstyrrende tanker, stille og uvorfilt – der du er - akkurat nå.

Mens solen vandrer over himmelen, står fjellene der urokkelige. Selv et urent øye vil se hvordan lys, skygge og farger hele tiden forandrer seg. Mens lyset skifter, mens dag blir til natt og natt til dag, står fjellet der. Det er ganske enkelt seg selv. Det er uberørt av vekslende årstider, av vær og vind, og skifter fra minut til minut, dag etter dag. Ingenting forstyrrer fjellets ro.

Om våren smelter snøen, men selve toppen er kanskje hvitkledd. Og der solen ikke kommer til, ligger det snoklatter. Sommeren kommer og fjellet står der i all sin prakt. Om høsten dekkes fjellet i et vell av flammande farger, og om vinteren; kledd i en kappe av is og snø. Uansett årstid hender det at fjellet innhylles av skyer eller tåke, eller piskes av isnende regnbyger. Turistene blir kanskje skuffet når de ikke ser fjellet, men for fjellet spiller det ingen rolle. Enten det kan sees eller ikke, enten det er sol eller skyer, hete eller kulde, er det bare der og er seg selv. Det lar seg ikke rukke eller flytte av stormer, sno, regn eller hyldende vindkast. Våren kommer med fuglesang og løvsprett. På fjellbeite og i fjellsidene nikker nyutsprungne blomster, mens bekkene flommer over av smeltevann. Men fjellet er like uberort av alt som skjer på overflatene, i den tyre verden. Det bare er der og er seg selv.

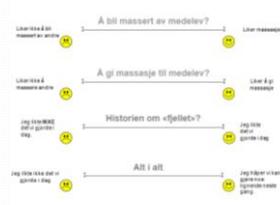
(7-8 min. tekst, etterfulgt av 2 min. stillhet)

15

EVALUERINGSSKJEMA

Vane:	_____
Døgn:	_____
Års:	_____

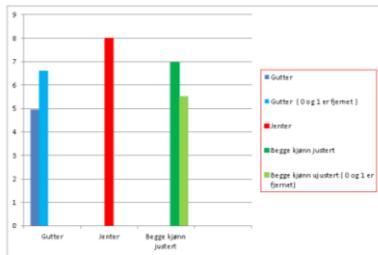
Hva/med hvem var det å være her i dag? Klar du sette en stempel på bøymer nedenfor før å visse oss hvis du synes:

Andre bøymer:

Referanser

KOR-skjema 9trinn. PAUSEKNAPPEN Ungd.sk 1 - N=135.

- ICF- International classification of function, WHO 2001
- Dunst og Bruder 2005, Piskuret al., 2013
-Flere læringsmuligheter når barnets hverdagaktiviteter ble brukt som kilde for læringsmuligheter og ikke et sted der profesjonelle implementerer sine tiltak.
- Klevberg, Gunnar Lilleholtt; Østensjø, Sigrid; Elkjaer, Sonja; Kjeken, Ingvild & Jahnsen, Reidun (2016). Hand Function in Young Children with Cerebral Palsy: Current Practice and Parent-reported Benefits.
Frambu.no
- Lars Gruel (2011) Hinderløype- Foreldre ,barn og funksjonshemmning. Nova(norsk inst. forskning om oppvekst, velferd og aldring)
- Naku.no- Nasjonalt kompetansesenter om funksjonshemmning- 2016: Utfordringer i familieliv og parforhold
- Forsknings.no: S.E. Jakobsen 2016: Foreldre til funksjonshemmede barn blir frustrert i møte med det offentlige
- Tidsskriftet DNLF, Anette M. Haug 2008, Ulovlig sorg- lovlig smerte?
- Helseforetakene og helseforetakene og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom . Helsedir.. 2017
- M.C.Piper, J. Darrah: Alberta Infant Motor Scale , Sanders 1994
- S.H. Henderson, D.A. Sugden, A.L. Barnett : Movement Assessment Battery for Children-2 , Pearson 2007
- Nilsen, Olaug (2017), Tung tids tale. Samlaget

- Squires, Bricker, Potter 1997: ASQ- Ages & Stages Questionnaires- norsk versjon 2001-02 (Janson, Enoksen, Furuholmen)
- Gross Motor Function Classification System (GMFCS E&R) (Palisano 2007)